

Smernica Slovenskej katolíckej charity č. 5/2020 na zabezpečenie ochrany detí a zraniteľných dospelých osôb

Dátum schválenia posledná aktualizácia	
Vypracoval:	JUDr. Zuzana Bošňáková
Schválil:	Generálny Sekretár SKCH Ing. Erich Hulman
Podpis	
Vlastník dokumentu	Slovenská katolícka charita
Dostupné jazyky	☒ slovenský ☒ anglicky

PREAMBULA

Slovenská katolícka charita (ďalej len „SKCH“) uznáva právo detí a zraniteľných dospelých osôb na ochranu bez ohľadu na pohlavie, rasu, kultúru a zdravotné postihnutie. SKCH si uvedomuje dynamiku moci pri práci s deťmi a zraniteľnými dospelými osobami a tiež možný negatívny potenciál pre zneužívanie a vykorisťovanie týchto ľudí, s ktorými jej zamestnanci prichádzajú do kontaktu.

SKCH sa zaväzuje vytvárať a poskytovať priestor, ktorý presadzuje a obhajuje základné hodnoty, pomáha ochraňovať všetkých ľudí pred zneužívaním, vykorisťovaním a násilím. Od zamestnancov, spolupracovníkov a dobrovoľníkov sa očakáva, že budú hájiť dôstojnosť všetkých ľudí, s ktorými pri svojej práci prídu do kontaktu a zaistia, aby ich osobné a profesijné správanie v každej chvíli spĺňalo najvyššie kritériá, teda zodpovedalo najvyšším štandardom. Rovnako sa od nich očakáva, že slúžia s integritou, podporujú korektné vzťahy a preberajú na seba zodpovednosť.

SKCH uznáva jedinečné potreby detí a zraniteľných dospelých osôb, a preto sa zaväzuje vytvárať a udržiavať také prostredie, ktoré ich chráni v najvyššej možnej miere.

SKCH preto prijíma a vydáva túto Smernicu na zabezpečenie ochrany detí a zraniteľných dospelých osôb(ďalej len „smernica“).

PRVÁ ČASŤ

Článok 1

Základné pojmy

1. **Dieťa** je každá osoba mladšia ako 18 rokov. SKCH zastáva stanovisko, že všetky osoby mladšie ako 18 rokov majú právo na rovnakú ochranu bez ohľadu na to, či vnútroštátne právne predpisy niektorých krajín alebo miestne zvyklosti pripúšťajú skoršie dosiahnutie dospelosti.
2. **Zraniteľná dospelá osoba** je osoba vo veku 18 rokov a viac, ktorej hrozí väčšie riziko značnej ujmy vzhľadom na jej pohlavie, vek, duševné alebo fyzické zdravie alebo v dôsledku chudoby, nerovnosti alebo z dôvodu vysídlenia a/alebo utečeneckej krízy.
3. **Obzvlášť zraniteľnou obeťou** sa v zmysle zákona č. 274/2017 Z. z. o obetiach trestných činov rozumejú:
 - a) dieťa; dieťaťom sa rozumie osoba mladšia ako osemnásť rokov, a ak nie je vek osoby známy a existuje dôvod domnievať sa, že je dieťaťom, považuje sa za dieťa, až kým sa nepreukáže opak,
 - b) osoba staršia ako 75 rokov,
 - c) osoba so zdravotným postihnutím,
 - d) obeť trestného činu obchodovania s ľuďmi, trestného činu týrania blízkej osoby a zverenej osoby, trestného činu spáchaného organizovanou skupinou, niektorého z trestných činov proti ľudskej dôstojnosti, niektorého z trestných činov terorizmu alebo trestného činu domáceho násillia,

- e) obeť trestného činu spáchaného násilím alebo hrozbou násilia z dôvodu jej pohlavia, sexuálnej orientácie, národnosti, rasovej alebo etnickej príslušnosti, náboženského vyznania alebo viery,
- f) obeť iného trestného činu, ktorá je vystavená vyššiemu riziku opakovanej viktimizácie zistenému na základe individuálneho posúdenia obete a jej osobných vlastností, vzťahu k páchatelovi alebo závislosti od páchatel'a, druhu alebo povahy a okolností spáchania trestného činu.

Týmto obetiam sa poskytuje ochrana v zmysle zákona č. 274/2017 Z. z. o obetiach trestných činov.

- 4. **Zamestnancami** sa rozumejú všetci pracovníci a členovia správy SKCH.
- 5. **Spolupracovníci** sú konzultanti, poradcovia a sub/dodávatelia SKCH.
- 6. **Dobrovoľníkmi** sú všetky osoby, s ktorými má SKCH uzatvorenú dohodu o dobrovoľníckej činnosti podľa zákona č. 406/2011 Z. z. o dobrovoľníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.
- 7. **Zabezpečenie ochrany** predstavuje zodpovednosť SKCH, aby jej zamestnanci, spolupracovníci, dobrovoľníci a programy presadzovali a podporovali dobro a ochranu detí a zraniteľných dospelých osôb a nevystavovali ich riziku zneužívania, vykorisťovania a násilia.
- 8. **Ochrana** predstavuje všetky opatrenia prijaté SKCH za účelom prevencie a reakcie na zneužívanie, vykorisťovanie a násilie páchané na dieťati alebo zraniteľnej dospeléj osobe. To zahŕňa najmä aktivity zamerané na zvyšovanie povedomia v tejto oblasti, podporovanie odbornej prípravy, identifikovanie a riešenie všetkých sťažností, monitorovanie a hodnotenie ochranných mechanizmov a prevzatie osobnej zodpovednosti.
- 9. **Ochrana detí** predstavuje všetky opatrenia na predchádzanie a riešenie zneužívania, vykorisťovania a násilia páchaného na deťoch, vrátane sexuálneho vykorisťovania a zneužívania, obchodovania s ľuďmi, detskej práce a škodlivých s tradíciami spojených praktík.
- 10. **Zneužívanie** je akékoľvek konanie alebo nekonanie, ktoré spôsobí inej osobe škodu. Zahŕňa aj zneužívanie prostredníctvom mobilných či online technológií. Existujú rôzne druhy zneužívania:
 - a) **Sexuálne zneužívanie** - akékoľvek skutočné alebo hroziace sexuálne násilie páchané na dieťati alebo dospeléj osobe, či už silou alebo na základe nerovnosti či donútenia. Medzi príklady sexuálneho zneužívania patria znásilnenie, hrubé sexuálne zneužívanie (napr. nechcené dotýkanie) a nekontaktné sexuálne zneužívanie (napr. sexting, neverbálne sexuálne obťažovanie, fotografovanie, filmovanie, expozície, voyerizmus, produkovanie, držanie alebo distribúcia detskej pornografie, nové formy trestnej činnosti na internete - sexuálne zneužívanie online/offline, pornografia z pomsty, sexuálne vydieranie, ako aj verbálne návrhy a iné formy manipulácie, zneužitia autority alebo dôvery osoby v nerovnom postavení k telesnému alebo duševnému sexuálnemu uspokojeniu zneužívajúceho alebo inej osoby);
 - b) **Fyzické zneužívanie** je skutočné alebo hroziace fyzické zranenie dieťaťa alebo dospelého, napr. bitím, kopaním alebo trasením, ak je jednoznačná vedomosť alebo

- odôvodnené podozrenie, že zranenie bolo spôsobené alebo mu vedome nebolo zabránené;
- c) **Emocionálne zneužívanie** je poškodenie spôsobené pretrvávajúcim alebo závažným emocionálnym zlým zaobchádzaním alebo odmietaním, napr. dávanie ponižujúcich trestov, hrozby, šikanovanie, zanedbanie starostlivosti alebo náklonnosti;
- d) **Zanedbanie** je neuspokojenie základných potrieb ako strava, teplo a lekárska starostlivosť, alebo zlyhanie pri zabránení akémukoľvek druhu nebezpečenstva.
11. **Vykorisťovanie** je akýkoľvek pokus alebo skutočné zneužitie zraniteľnosti, moci alebo dôvery kvôli finančnému, spoločenskému, politickému alebo inému prospechu. Existujú rôzne druhy vykorisťovania, najmä:
- a) **Sexuálne vykorisťovanie** je pokus alebo skutočné zneužitie zraniteľnosti, moci alebo dôvery na použitie inej osoby na nedobrovoľné sexuálne služby za účelom dosiahnutia finančného, spoločenského, politického a iného prospechu;
- b) **Detická práca** je každá pracovná činnosť vykonávaná osobou mladšou ako 15 rokov, ktorá negatívne ovplyvňuje jej zdravie, duševný rozvoj, socializáciu a znemožňuje mu dosiahnuť vzdelanie;
- c) **Obchodovanie s ľuďmi** je získavanie, preprava, ukrývanie alebo prijímanie detí alebo zraniteľných dospelých osôb s cieľom ich vykorisťovania na prácu, prostitúciu alebo sexuálne služby, domáce otroctvo, nedobrovoľné odoberanie orgánov, nútené sobáše, nútené žobranie na uliciach, nútenú pouličnú kriminalitu či nútenú účasť na kriminálnych aktivitách atď.;
- d) **Sex kvôli prežitiu** sa vyskytuje, keď sa dieťa alebo zraniteľný dospelý žijúci v chudobe alebo núdzovej situácii rozhodne pre sex alebo je nútený k sexu ako poslednej možnosti prežitia. Ide o výmenný sex za jedlo, vodu, drogy, prístrešok, peniaze a/alebo akékoľvek iné základné potreby integrálneho ľudského prežitia.
12. **Podozrivý** je osoba podozrivá zo zneužívania, vykorisťovania alebo vedomého zlého zaobchádzania s dieťaťom alebo zraniteľným dospelým. Takéto zneužívanie, vykorisťovanie alebo násilie môže spôsobiť fyzické, sexuálne, emocionálne, psychické problémy alebo iné ujmy na zdraví jednotlivca. Vyšetrovanie určí, či je podozrivý vinný alebo nie.
13. **Oznamovateľ** je osoba, ktorá identifikuje a nahlási podozrenie na prípad zneužívania alebo vykorisťovania dieťaťa alebo zraniteľného dospelého, či podozrenie z porušenia tejto smernice alebo Kódexu správania sa pracovníkov SKC. Všetci zamestnanci, spolupracovníci a dobrovoľníci SKCH sú povinní ohlásiť každé podozrenie zneužívania, vykorisťovania alebo násilia týkajúce sa zamestnancov, spolupracovníkov a dobrovoľníkov SKCH alebo pracovníkov iných organizácií a to aj v situácii, keď nie sú oboznámení so všetkými faktami.
14. **Oznámením** je uvedenie skutočností, o ktorých sa oznamovateľ dozvedel v súvislosti s podozrením na prípad zneužívania alebo vykorisťovania dieťaťa alebo zraniteľného dospelého, zodpovednej osobe SKCH.
15. **Zodpovedná osoba SKCH** je právnik SKCH. V prípade práceneschopnosti, dovolenky alebo ukončenia pracovného pomeru bude touto osobou generálny sekretár SKCH.
16. **Komisia na vybavovanie oznámení** preveruje a vybavuje podané oznámenia podľa tejto smernice. Komisia má 4 členov a to:

- a) Generálny sekretár SKCH, ak je oznámenie smerované voči generálnemu sekretárovi SKCH tak je členom komisie zástupca generálneho sekretára SKCH;
- b) Právnik SKCH;
- c) Personalista SKCH;
- d) Právnik Konferencie biskupov Slovenska.

V prípade, ak je oznámenie smerované voči osobe uvedenej pod písm. b) alebo c) tohto odseku, generálny sekretár SKCH rozhodne o inom členovi komisie z radov zamestnancov SKCH, ktorý na základe písomného poverenia nahradí v danom prípade osobu voči, ktorej smeruje oznámenie.

Článok 2

Personálna pôsobnosť smernice

1. Táto smernica je záväzná pre zamestnancov, spolupracovníkov a dobrovoľníkov SKCH.

Článok 3

Ochrana detí a zraniteľných dospelých osôb

1. SKCH osobám podľa čl. 2 ods. 1 tejto smernice zakazuje všetky formy zneužívania, vykorisťovania, násilia, menovite:
 - a) akékoľvek sexuálne aktivity s deťmi; mylná predstava, prípadne domnienka o veku dieťaťa neospravedlňuje a neobhajuje takéto správanie a praktiky;
 - b) spôsobať akúkoľvek fyzickú alebo emocionálnu ujmu deťom alebo zraniteľným dospelým osobám;
 - c) vymieňať peniaze, prácu, tovar alebo služby za sex, vrátane sexuálnych lásokavostí;
 - d) akékoľvek formy ponižujúceho, degradujúceho alebo vykorisťujúceho správania voči deťom, ženám a zraniteľným dospelým osobám;
 - e) zneužívať svoje postavenie alebo právomoci k odmietnutiu, alebo neposkytnutiu pomoci, služby alebo s osobami protekčne zaobchádzať;
 - f) využívať svoje postavenie alebo právomoci na požadovanie platby, privilégií alebo akejkoľvek inej finančnej alebo nefinančnej výhody;
 - g) akoukoľvek formou sa zapojiť do obchodovania s ľuďmi;
 - h) všetky formy konania definované v čl. 1 ods. 10 a 11;
 - i) všetko formy konania, ktoré napíňajú skutkovú podstatu trestných činov, ktoré sú definované v §§ 150-160, 177, 179 - 195, 199 – 203 a 367-372a zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov.
2. Rovnako sa osobám podľa čl. 2 ods. 1 tejto smernice zakazujú sexuálne vzťahy s klientmi. Takéto vzťahy sú v rozpore s princípmi a hodnotami SKCH a podkopávajú dôveryhodnosť a integritu jej práce.
3. Osoby podľa čl. 2 ods. 1 tejto smernice sú povinné dodržiavať Kódex správania sa pracovníkov SKCH a tiež Štandardy Slovenskej katolíckej charity správania sa k deťom, ktoré sú uvedené v prílohe č. 1 tejto smernice.

Článok 4

Prevencia

1. SKCH dodržiava najvyššie štandardy riadenia ľudských zdrojov a náboru nových zamestnancov a dobrovoľníkov, aby chránila ľudí, s ktorými pracuje, pred zneužívaním, vykorisťovaním a násilím. Toto zahŕňa najmä:
 - a) bezpečný nábor nových zamestnancov a dobrovoľníkov, ktorý sa uskutočňuje podľa Smernice SKCH č. 1/2018 Manuál ľudských zdrojov
 - b) informovanosť – všetky osoby podľa čl. 2 ods. 1 tejto smernice sú oboznámené s relevantnými smernicami SKCH najmä s Kódexom správania sa pracovníkov SKCH, Smernicou SKCH pre zabezpečenie ochrany detí a zraniteľných dospelých osôb,
 - c) písomný súhlas – všetky osoby podľa čl. 2 ods. 1 tejto smernice odovzdajú oddeleniu ľudských zdrojov SKCH písomný súhlas, ktorým preukazujú, že si prečítali a porozumeli vyššie uvedeným smerniciam SKCH, zaväzujú sa podľa nich správať a uvedomujú si riziká ich porušenia.
2. Osoby podľa čl. 2 ods. 1 tejto smernice sú povinné oboznámiť sa so znakmi na rozpoznávanie prejavov násilia, ktoré sú uvedené v prílohe č. 2 tejto smernice.

DRUHÁ ČASŤ

PODÁVANIE A VYBAVOVANIE OZNÁMENÍ

Článok 5

Zodpovednosť za oznamovanie

1. Osoby podľa čl. 2 ods. 1 tejto smernice sú povinné hlásiť akékoľvek podozrenie zo zneužívania, vykorisťovania a násilia páchaného na dieťati alebo zraniteľnej dospeljej osobe. Neoznámenie takéhoto skutku môže poškodiť obeť, slovenskú a medzinárodnú charitu a je hrubým porušením tejto smernice, ako aj Kódexu správania sa pracovníkov SKCH.
2. Osoby podľa čl. 2 ods. 1 tejto smernice sú povinné oznámiť aj podozrenia týkajúce sa zamestnancov, spolupracovníkov alebo dobrovoľníkov iných organizácií a to prostredníctvom zavedených oznamovacích postupov.

Článok 6

Podávanie oznámení

1. Oznamovateľom môže byť:
 - a) každý, koho ovplyvňujú činnosti vykonávané SKCH;
 - b) zamestnanci, spolupracovníci a dobrovoľníci SKCH;
 - c) zamestnanci, spolupracovníci a dobrovoľníci iných spolupracujúcich organizácií;
 - d) darcovia;
 - e) verejnosť.
2. Oznámenie sa podáva vyplnením formuláru, ktorý tvorí prílohu č. 3 tejto smernice, alebo inou vhodnou formou, z ktorej sú zrejmé minimálne nasledovné informácie:
 - a) Identifikácia oznamovateľa, ak nie je oznámenie anonymné;
 - b) Identifikácie obete;
 - c) Detaily incidentu;
 - d) Následky incidentu;

- e) Identifikácia podozrivého;
 - f) Informácie o iných svedkoch;
 - g) Iné relevantné informácie.
3. Oznámenie v zmysle tejto smernice možno podať:
 - a) písomne zodpovednej osobe SKCH alebo do podateľne SKCH, ktorá je povinná doručené oznámenie bezodkladne odovzdať zodpovednej osobe na adresu zodpovednej osoby: Právnik SKCH, SKCH, Kapitulská 18, 814 15 Bratislava;
 - b) elektronicky na mailovú adresu: pravnik@charita.sk.
 4. V prípade podania oznámenia poštou na adresu určenej zodpovednej osoby SKCH, musí byť na uzatvorenej obálke poznámka „Oznámenie – neotvárať“. Na obálke oznamovateľ neuvádza svoje identifikačné údaje.
 5. V prípade, že oznámenie je podávané telefonicky alebo osobne, a nie je možné vyplniť formulár, ktorý tvorí prílohu č. 3 tejto smernice resp. zaznamenať všetky skutočnosti, podľa čl. 6 ods. 2 tejto smernice, oznamovateľ musí byť informovaný o možnosti podať oznámenie podľa tejto smernice a aj o možnosti podať anonymné oznámenie.
 6. Ak bude oznámenie doručené inej než zodpovednej osobe SKCH, je zamestnanec, ktorému bolo oznámenie doručené, povinný postúpiť ho bezodkladne zodpovednej osobe SKCH.
 7. Oznámenie môže byť podané aj anonymne.
 8. V prípade potreby doplnenia alebo spresnenia údajov uvedených v oznámení zodpovedná osoba bez zbytočného odkladu vyzve oznamovateľa na jeho doplnenie alebo spresnenie s určením lehoty na uskutočnenie tohto úkonu.
 9. Podanie oznámenia sa nesmie stať podnetom ani dôvodom na vyvodzovanie dôsledkov, ktoré by oznamovateľovi spôsobili akúkoľvek ujmu.
 10. Možnosť podať trestné oznámenie priamo prokuratúre touto smernicou nie je dotknutá.

Článok 7

Preverovanie a vybavovanie oznámení

1. Zodpovedná osoba SKCH prijaté oznámenie zaeviduje vo vnútornom systéme SKCH.
2. Zodpovedná osoba SKCH predbežne posúdi druh a povahu oznámenia a odporučí najvhodnejší postup. Tento bude následne preskúmaný a schválený Komisiou pre vybavovanie oznámení najneskôr do 5 pracovných dní odo dňa navrhnutia postupu zodpovednou osobou SKCH.
3. Zodpovedná osoba SKCH a členovia Komisie pre vybavovanie oznámení sú povinní pri preverovaní a vybavovaní oznámení postupovať s náležitou starostlivosťou a zachovávať mlčanlivosť.
4. Pri citlivých oznámeniach týkajúcich sa sexuálneho vykorisťovania alebo zneužívania, resp. pri citlivých oznámeniach týkajúcich sa hrubého porušenia Kódexu správania sa pracovníkov SKCH, Etického kódexu SKCH a tejto smernice sa postupuje s vysokou mierou dôvernosti. Zodpovedná osoba SKCH poskytne Komisii pre vybavovanie oznámení len podstatné informácie týkajúce sa oznámenia – povahu oznámenia, postup a výsledok preverovania, ak je dostupný. Ostatní členovia Komisie pre vybavovanie

- sťažností nebudú informovaní o identite oznamovateľa, podozrivého, obete alebo svedkov.
5. Zodpovedná osoba SKCH je pri plnení úloh podľa Smernice oprávnená požadovať od osôb podľa čl. 2 ods. 1 tejto smernice vysvetlenia, písomné vyjadrenia a dokumenty vzťahujúce sa k preverovanému oznámeniu.
 6. Zodpovedná osoba vypracuje Záverečnú správu o preverovaní oznámenia a predloží ju na posúdenie a schválenie Komisii pre vybavovanie oznámení. Komisia pre vybavovanie oznámení následne rozhodne aj o prípadných nevyhnutných opatreniach, ktoré z výsledku preverovania vyplývajú.
 7. Oznámenie sa vybaví najneskôr do 60 dní od jeho podania oznamovateľom. V odôvodnených prípadoch sa vybaví najneskôr do 90 dní od jeho podania oznamovateľom. Za vybavenie oznámenia sa považuje aj postúpenie veci na vybavenie podľa Trestného poriadku alebo osobitných predpisov.
 8. Oznámenie, ktorého obsah zakladá podozrenie zo spáchania trestného činu sa postúpi príslušnému orgánu.
 9. O vybavení oznámenia Zodpovedná osoba SKCH upovedomí oznamovateľa najneskôr do 5 pracovných dní odo dňa schválenia Záverečnej správy Komisiou pre vybavovanie sťažností. V prípade citlivej sťažnosti nemá oznamovateľ, pokiaľ nie je súčasne obeťou, právo poznať výsledok preverenia a vybavenia oznámenia. Zodpovedná osoba SKCH poskytne oznamovateľovi len informáciu, či bolo oznámenie opodstatnené alebo neopodstatnené. Ďalšie informácie ani detaily nebudú v tomto prípade oznamovateľovi poskytnuté.
 10. Pokiaľ sa zistí, že oznámenie bolo podané úmyselne s cieľom uškodiť a skutočnosť v ňom uvedené boli nepravdivé, a pokiaľ je oznamovateľom zamestnanec SKCH, budú podniknuté príslušné disciplinárne opatrenia vrátane prepustenia. Na oznámenia podľa prvej vety tohto odseku sa bude nazerať ako na závažný disciplinárny priestupok. Ak bola zverejnená totožnosť osoby, proti ktorej bolo falošné oznámenie podané, SKCH uskutoční opatrenia a kroky vedúce k rehabilitácii a obnoveniu dobrej povesti tejto osoby.
 11. Oznámenia týkajúce sa osôb podľa čl. 2 ods. 1 tejto smernice, ktorí sú zároveň členmi kléru alebo rehoľných spoločností, budú vybavované v súčinnosti s rehoľnou spoločnosťou alebo príslušným biskupom.
 12. Pokiaľ z obsahu podania vyplýva, že nejde o oznámenie podľa tejto smernice, ale na vybavenie podania je príslušná iná organizačná zložka SKCH alebo príslušný iný orgán, zodpovedná osoba SKCH podanie bezodkladne postúpi tejto organizačnej zložke/tomuto orgánu. O tejto skutočnosti bezodkladne informuje oznamovateľa.

Článok 8

Odvolačie konanie

1. Ak Oznamovateľ nesúhlasí s výsledkom vybavenia oznámenia, môže sa obrátiť na generálneho tajomníka Caritas Internationalis alebo na prezidenta Caritas Internationalis prostredníctvom zodpovednej osoby Caritas Internationalis a to písomne - listom alebo e-mailom na adresu:
Caritas Internationalis

Piazza San Calisto 16
001 20 Vatican City
e-mail: cho@caritas.va

Článok 9

Medzinárodná spolupráca pri vybavovaní oznámení

1. Oznámenie smerujúce voči osobám, ktoré SKCH vyslala do zahraničia, alebo osobám vyslaným prostredníctvom mechanizmov podpory Caritas Internationalis resp. prostredníctvom mechanizmov medzinárodnej rozvojovej alebo humanitárnej spolupráce, budú riešené v súčinnosti s Caritas Internationalis a miestnou organizáciou, kam bola daná osoba vyslaná. Primárna zodpovednosť za riadne vybavenie oznámenia zostáva na SKCH.

Článok 10

Ochrana osobných údajov

1. SKCH sa zaväzuje pri spracovaní osobných údajov uplatňovať najvyššiu úroveň ochrany osobných údajov. S osobnými údajmi získanými počas prešetrovania porušení Kódexu správania sa pracovníkov SKCH a Smernice SKCH pre zabezpečenie ochrany detí a zraniteľných dospelých osôb, sa zaobchádza v súlade so všeobecne platným nariadením o ochrane osobných údajov (EU 2016/679) a ochrane fyzických osôb s ohľadom na zásady spracovania osobných údajov.

Článok 11

Záverečné ustanovenia

1. Táto smernica nadobúda platnosť dňom jej schválenia a podpisu generálnym sekretárom SKCH a účinnosť dňa 01. 10. 2020.
2. Zmeny či doplnenia tejto smernice sú možné očíslovanými písomnými dodatkami schválenými generálnym sekretárom SKCH.
3. Zodpovedná osoba SKCH v prípade zmeny legislatívy alebo medzinárodných noriem a odporúčaní Caritas Internationalis pripraví návrh dodatku, ktorý bude reflektovať všetky aktuálne zmeny. Revízia smernice sa uskutoční minimálne raz za 5 rokov.

V Bratislave 30.9.2020

Ing. Erich Hulman
generálny sekretár SKCH

Prílohy:

Príloha I - Štandardy správania voči deťom
Príloha II - Rozpoznávanie prejavov násillia
Príloha III – Nahlasovanie
Príloha IV – Možnosti pomoci

Príloha I

Štandardy Slovenskej katolíckej charity správania sa k deťom

Všetci zamestnanci, spolupracovníci a dobrovoľníci SKCH musia mať na zreteli vhodnosť svojho vystupovania, vzhľadu, reči, správania sa vo vzťahu s deťmi a musia chrániť deti pred zneužívaním alebo vykorisťovaním. Zamestnanci, spolupracovníci a dobrovoľníci SKCH by taktiež mali mať za každých okolností na zreteli dôstojnosť každého dieťaťa a zaobchádzať so všetkými deťmi s náležitou úctou.

V nasledujúcej tabuľke sú vymenované základné atribúty správania sa, ktoré sa očakávajú od všetkých zamestnancov, spolupracovníkov a dobrovoľníkov SKCH pri interakcii s deťmi.

Zamestnanci, spolupracovníci a dobrovoľníci SKCH:

MUSIA	NESMÚ
<ol style="list-style-type: none"> 1. Správať sa v súlade s hodnotami Slovenskej katolíckej charity, zásadami Kódexu správania sa pracovníkov SKCH a Smernicami záväznými pre všetkých zamestnancov, spolupracovníkov a dobrovoľníkov SKCH 2. Zaobchádzať s rešpektom a úctou so všetkými deťmi a ich rodinami bez ohľadu na rasu, farbu pleti, pohlavie, jazyk, náboženské, politické alebo iné presvedčenie, národnú, etnickú príslušnosť, sociálny pôvod, majetok, zdravotné postihnutie, rod/kmeň alebo iný stav 3. Deťom naslúchať a počúvať ich 4. Ponúkať pozývajúce, integrujúce a bezpečné prostredie pre deti, ktoré ich chráni, bráni a predchádza akýmkoľvek formám zneužívania a vykorisťovania 5. Byť citliví a vnímaví, ak sú v okolí deti (t. j. dbať na reč, konverzácie, dotyky, gestá) 6. Rešpektovať kultúrne rozdiely, ktoré nie sú pre deti škodlivé 7. Byť transparentní vo svojom konaní kdekoľvek sa nachádzajú 8. Mať prítomného minimálne jedného dospelého počas kontaktu s deťmi. Starostlivosť a diskretnosť musia byť aplikované v každej jednej situácii. 9. Zabezpečiť, aby v prípade prepravy dieťaťa bol vždy prítomný aj opatrovateľ. Ak to nie je možné, požiadať o potrebné dovoľenie 10. Nahlásiť akékoľvek podozrenia zo zneužívania alebo vykorisťovania detí 11. Zverejniť všetky obvinenia alebo odsúdenia ak sa týkajú zneužívania alebo vykorisťovania detí 12. Dodržiavať príslušné právne predpisy krajiny 13. Zabezpečiť, aby kontakt s deťmi bol sledovaný alebo prinajmenšom bola v blízkosti iná dospelá osoba 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Deti biť a telesne týrať (aj keby to bolo kultúrou akceptovateľné) 2. Deti emocionálne alebo verbálne zneužívať 3. Byť voči dieťaťu drsný. Ak dieťa prejaví nespokojnosť, automatiky zastaviť svoje konanie 4. Mať s dieťaťom sex, alebo vykonávať akúkoľvek sexuálnu aktivitu vrátane neprimeraného dotyku 5. Posielať ponižujúce alebo škodiace správy dieťaťu, akými sú sextexting, pornografia atď. 6. Používať počítače, mobilné telefóny a videokamery alebo sociálne médiá na vykorisťovanie, obťažovanie detí alebo získavanie prístupu na konto nejakého dieťaťa, stiahnuť, alebo ho zdieľať ako materiál pre vykorisťovanie či vydieranie 7. Najať si dieťa 8. Nabádať dieťa na stretnutie mimo pracoviska, pracovnej doby 9. Vziať dieťa k sebe domov 10. Ocitnúť sa sám s dieťaťom (okrem udelených výnimiek) 11. Robiť pre dieťa veci osobnej potreby, ktoré si vie spraviť samo 12. Prejavovať zvyhodňovanie, uprednostňovanie resp. protekcionizmus 13. Byť v prítomnosti detí pod vplyvom alkoholu, drog, alebo iných omamných a psychotropných látok

Príloha II

Rozpoznávanie prejavov násilia

Rozpoznávanie prejavov násilia páchaného na deťoch a zraniteľných dospelých je veľmi zložitá vec a neexistuje jednoduchý návod na rýchle a ľahké odhalenie. Existujú určité náznaky, ktoré môžu vzbudiť podozrenie, treba ich však hodnotiť veľmi opatrne. Netreba automaticky vyhlásiť, že v tom prípade ide o zneužívanie. Rovnako dôležité je uvedomiť si, že ak nejaké náznaky spozorujeme, treba o nich oboznámiť zodpovednú osobu SKCH čo najskôr, aby sa v prípade dokázaného zneužitia prijali opatrenia v súlade so Smernicou SKCH pre zabezpečenie ochrany detí a zraniteľných dospelých osôb

Možné prejavy a následky fyzického násilia:

- modriny, popáleniny, vyklíbenie, pohryznutie, rezné rany
- nepravdepodobné vysvetlenia zranení
- odmietanie hovoriť o zraneniach
- odtiahnutie sa pri fyzickom kontakte
- odmietanie odhaliť ruky, nohy v horúcom počasí
- odmietanie zapojiť sa do aktivít (ako napr. šport), ktoré si vyžadujú vyzlečenie vrchného oblečenia
- strach z návratu domov alebo z kontaktu s rodičmi
- prejavy nedôvery a obozretnosti voči dospelým
- sebazničujúce správanie
- agresivita voči iným
- pasivita a časté sťažovanie sa
- opakované úteky

Možné prejavy psychického násilia:

- nepriaznivý alebo oneskorený psychický, kognitívny a emocionálny vývin
- bojzivosť
- omeškaný vývin reči alebo náhla zmena, či porucha reči
- strach z nových situácií
- nízka sebaúcta
- nevhodné citové prejavy/reakcie na situácie
- extrémna pasivita a/alebo agresivita
- užívanie drog a alkoholu
- opakované úteky
- patologické kradnutie

Možné prejavy zanedbávania:

- častý hlad
- vyberanie jedla zo smetných košov, krádež a skrývanie jedla
- nedostatočná osobná hygiena
- častá únava
- nevhodné oblečenie (napr. letné oblečenie v zime)
- časté meškanie do školy, na aktivity alebo absencia

- neriešené zdravotné problémy
- nízka sebaúcta
- nedostatočné spoločenské návyky
- patologické kradnutie
- užívanie drog a alkoholu

Možné prejavy sexuálneho zneužívania:

- veku neprimerané sexuálne správanie alebo vyjadrovanie sa
- nočné močenie a špinenie
- bolesti análneho otvoru alebo pohlavných orgánov
- problémy s nespavosťou
- strach zostať osamote s dospelým
- sexuálna promiskuita
- extrémne riskovanie u adolescentov

Možné obavy v správaní u dospelých:

- osoba, v ktorej prítomnosti sa správanie dieťaťa viditeľne mení – stáva sa utiahnutým, ustráchaným, v strese alebo podráždeným
- osoba, ktorá žiada dieťa, aby klamalo alebo tajilo niečo
- osoba, ktorá poruší ktorýkoľvek z princípov Politiky ochrany detí alebo Kódexu správania
- osoba, ktorá navrhne súkromnú komunikáciu s dieťaťom e-mailom, telefonicky alebo osobne

Príloha III Oznámenie¹

Oznamovateľ:²

Chcete podať oznámenie anonymne? ÁNO NIE

Ak NIE, uveďte nasledovné údaje:

Meno a priezvisko oznamovateľa: _____

Adresa: _____

Dátum narodenia: _____

Telefónne číslo: _____

Email: _____

Názov organizácie: _____

Pracovná pozícia: _____

- Týmto v zmysle platných a účinných predpisov, podľa § 13 ods. 1 písm. a) Zákona 18/2018 Z. z. o ochrane osobných údajov a čl. 6 ods. 1 písm. a) Nariadenia 2016/679 **udeľujem súhlas** Slovenskej katolíckej charite, Kapitulská 18, 814 15 Bratislava, IČO: 00179132, na spracovanie mnou uvedených osobných údajov v tomto oznámení – v rozsahu meno a priezvisko, adresa, dátum narodenia, telefónne číslo, e-mail, názov organizácie, pracovná pozícia za účelom evidovania a vybavovania tohto oznámenia. Súhlas udeľujem na dobu určitú a to na dobu 10 rokov odo dňa podania oznámenia.
- Beriem na vedomie, že svoj súhlas so spracovaním osobných údajov môžem kedykoľvek odvolať rovnakým spôsobom, akým bol súhlas udelený. Odvolanie súhlasu nemá vplyv na zákonnosť spracúvania osobných údajov založenom na súhlase pred jeho odvolaním. Poskytnuté osobné údaje môžu byť ďalej spracované na archivačné a štatistické účely.
- Beriem na vedomie, že mám právo požadovať od prevádzkovateľa prístup k poskytnutým osobným údajom, právo na opravu osobných údajov, právo na vymazanie osobných údajov, právo na obmedzenie spracúvania osobných údajov, právo namietat spracúvanie osobných údajov, právo na prenosnosť osobných údajov, právo podať návrh na začatie konania podľa Zákona 18/2018 Z. z. o ochrane osobných údajov. Beriem na vedomie, že u prevádzkovateľa nedochádza k profilovaniu. Beriem na vedomie, že kontaktná osoba pre poskytovanie informácií dotknutým osobám je vždy uvedená na webovom sídle www.charita.sk.

Dátum:

Podpis oznamovateľa:

V prípade bezprostredného ohrozenia života alebo ak je nutná naliehavá pomoc, prosím kontaktujte Vaše miestne orgány a upozornite zároveň Vášho nadriadeného.

¹ V prípade ak nie ste schopná/ý dokončiť a vyplniť všetky časti formuláru, vyplňte všetko to, čo vyplníť viete. V prípade ak existuje viac ako jedna obeť, vyplňte pre každú obeť samostatnú správu.

² Identita oznamovateľa sa nezverejní, iba ak v prípade, keď to bude nevyhnutne potrebné.

Obet':

Je obeťou dieťa alebo dospelý? DIEŤA³ DOSPELÝ

Identita obete:

Meno a priezvisko obete: _____

NEZNÁME

Adresa: _____

NEZNÁME

Približný vek: _____

Pohlavie: _____

Ďalšie údaje/informácie:

Popis obete:

Príbuzný alebo opatrovník obete:

Meno a priezvisko obete: _____

NEZNÁME

Adresa: _____

NEZNÁME

Telefónne číslo _____

NEZNÁME

E-mail: _____

NEZNÁME

Približný vek: _____

Pohlavie: _____

³Dieťa je každá osoba mladšia ako 18 rokov. SKCH zastáva stanovisko, že všetky osoby mladšie ako 18 rokov majú právo na rovnakú ochranu bez ohľadu na to, či vnútroštátne právne predpisy niektorých krajín alebo miestne zvyklosti pripúšťajú skoršie dosiahnutie dospelosti

Detaily incidentu:

Druh incidentu:

- Sexuálne zneužívanie (napr. maznanie, bozkávanie, nekontaktná sexuálna aktivita, znásilnenie a pod.)
- Vykorišťovanie (obchodovanie s ľuďmi, sexuálne vykorišťovanie, sex kvôli prežitiu, detská práca a pod.)
- Emocionálne zneužívanie (napr. zastráňovanie, hrozby, ponižovanie, šikanovanie)
- Fyzické zneužívanie (napr. bitie, kopanie, trasenie)
- Zanedbanie
- Iný, definujte _____

Miesto incidentu:

Adresa/Oblasť: _____

Krajina: _____

Dátum/Obdobie:

- Približný dátum incidentu: _____
- Približné obdobie – ak trval dlhší čas: od _____ do _____

Fyzicky a emocionálny stav obeť:

- Rezy modriny rany po bičovaní odreniny škrabance
- iné, popíšte _____

Zmeny v správaní:

- hnev plač, plačlivosť predvádzanie sa utiahnutosť náhle ochorenie
- iné, popíšte _____

Prosím popíšte ďalšie informácie týkajúce sa fyzického a emocionálneho stavu obeť:

Následky incidentu:

Má obeť poškodenie na zdraví alebo je zdravotne postihnutá? ÁNO NIE NEVIEM
Ak Áno, popíšte následky incidentu:

Ako si oznamovateľ o incident dozvedel?

priamy svedok z počutia inak, popíšte _____

Bezpečnosť obeť

Bola obeť v bezprostrednom nebezpečenstve pred vyplnením tohto formulára?

ÁNO NIE

Boli kontaktované príslušné orgány a vedúci pracovník (podľa potreby)

ÁNO NIE

Ďalšie informácie:

Podozrivý:

Meno a priezvisko: _____

NEZNÁME

Adresa: _____

NEZNÁME

Telefónne číslo _____

NEZNÁME

E-mail: _____

NEZNÁME

Približný vek: _____

Pohlavie: _____

Názov organizácie: _____ NEZNÁME

Pracovná pozícia: _____ NEZNÁME

Fyzický popis podozrivého:

Viac informácií:

Existujú ďalšie osoby, ktoré majú viac informácií? ÁNO NIE NEVIEM

Ak áno, uveďte podrobnosti:

Doplňujúce informácie:

Príloha IV

Možnosti pomoci

1) Kontaktné body MVSR pre obeť trestných činov

- Informačná kancelária Banská Bystrica, Štefánikovo nábrežie 7, 974 01 Banská Bystrica
- Informačná kancelária Prešov, Námestie mieru 3, 080 01 Prešov
- Informačná kancelária Košice, Komenského 52, 040 01 Košice
- Informačná kancelária Trenčín, Hviezdoslavova 3, 911 01 Trenčín
- Informačná kancelária Žilina, Janka Kráľa 4, 010 01 Žilina
- Informačná kancelária Trnava, Kollárova 8, 917 01 Trnava
- Informačná kancelária Nitra, Štefánikova trieda 69, 949 01 Nitra
- Informačná kancelária Bratislava, Tomášikova 46, 831 03 Bratislava

2) Linka pomoci obetiam násilia

- 0850 111 321

3) Aliancia žien Slovenska / Alliance of Women in Slovakia

- tel: 0903 519 550
- e-mail: alianciazien@alianciazien.sk
- <http://www.alianciazien.sk>

4) Internetová poradňa IP Adresa:

- Na Vříšku 6, 811 01 Bratislava
- Nonstop Krízová linka pomoci 0800 500 333

5) Kanis a Kanisová advokátska kancelária

- Ďumbierska 3F, 831 01 Bratislava
- GSM: +421908641111
- GSM2: +421911667568
- FAX: 00421233016015
- E-mail: kanis@kanis.sk
- Web: <http://www.kanis.sk>

6) Centrá právnej pomoci

- <https://www.centrumpravnejpomoci.sk/sekcia/2-kontakt>

7) Užitočné kontakty sa dajú vyhľadať podľa typu trestných činov:

- <https://envr.eu/find-my-victim-support/>